

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

สังคมไทยในปัจจุบันได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน(แผนการศึกษาแห่งชาติ , 2545 :1) ในช่วงห้าทศวรรษที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามหากพิจารณาในเชิงของความยั่งยืน เรายังขาดภาวะสมดุล อันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมภายในสังคม และการคล้อยตามกระแสโลกาภิวัตน์ การจัดระเบียบโลกทั้งในระดับภูมิภาคและในระดับนานาชาติที่มาพร้อมกับโลกาภิวัตน์ ได้สร้างการแข่งขันในปัจจัยด้านต่างๆ ที่มีความจำเป็นในการเสริมสร้างฐานความรู้ที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเข้มแข็งสามารถที่จะปรับตัว และรู้เท่าทันไม่ให้เกิดอยู่ในฐานะผู้เสียเปรียบในสังคมโลก การพัฒนาสังคมไทยในกระแสโลกบริโภคนิยม ในสภาพที่ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นปัจจัยในการผลิตที่สำคัญของประเทศ และสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลง สังคมตกอยู่ในกระแสของการบริโภคนิยมที่รุนแรง คุณภาพการศึกษาของประชาชนในประเทศที่มีค่าเฉลี่ยของการศึกษาที่ต่ำลง และมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอีกหลายประเทศในระดับที่ใกล้เคียงกัน รวมถึงการศึกษาที่ขาดเอกภาพด้านนโยบาย สถานศึกษาขาดอิสระและความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ที่สวนทางกับการพัฒนาทางการศึกษา ในอนาคตที่มุ่งเน้นสังคมฐานความรู้ ที่การเรียนรู้ ความรู้ และนวัตกรรมเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมและสร้างสภาพการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อการกระจายการศึกษาอย่างทั่วถึงในสังคม การพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาที่เป็นแหล่งผลิตบุคลากรสู่สังคมได้มองเห็นถึงสภาพปัญหา และการพัฒนาทางการศึกษา ที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมและก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน มหาวิทยาลัยจึงมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความพร้อม ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในระดับประเทศและภูมิภาคอาเซียน และผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ทักษะ คุณธรรมและจริยธรรม คิดเป็นทำเป็นและแก้ไขปัญหาเป็น สามารถที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างมีคุณค่า เมื่อเรียนจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย

ปัจจุบันการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามีทางเลือกสำหรับผู้เรียนมากมาย ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน ในยุคสถานการณ์ของการแข่งขันทางการศึกษาที่เพิ่มขึ้น จนอาจเรียกได้ว่าเป็นการแข่งขันในรูปแบบของธุรกิจการศึกษา ที่มุ่งเน้นการก้าวสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตเป็นสถาบันการศึกษาที่มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการทางการศึกษา การบริการทางการศึกษา รวมถึงการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา มาใช้ เพื่อสร้างคุณภาพและมาตรฐาน ให้กับนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และมหาวิทยาลัยเองก็มีความคาดหวังถึงความพึงพอใจของนักศึกษาที่เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ซึ่งต่างก็มีความคาดหวังและความพึงพอใจ ที่แตกต่างกันในแต่ละคน อยู่ว่านักศึกษามองเห็นความสามารถของตัวเองและมีความคาดหวังอย่างไร นักศึกษาบางส่วนต้องการมีการศึกษาที่ดี

ต้องการที่จะรู้และเข้าใจอย่างแท้จริง บางส่วนต้องการยกระดับสถานภาพของตน หรือบางส่วนเรียน เพราะได้รับการกดดันจากสิ่งที่อยู่รอบตัว

ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาเกิดขึ้นได้ในหลาย ๆ ระดับและในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน อุปสรรค ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสภาพแวดล้อมในการศึกษา ที่อาจส่งผลต่อการเรียนและคุณภาพของการศึกษา การศึกษาเพื่อให้ทราบถึงความคาดหวัง และความพึงพอใจของนักศึกษา เพื่อนำมาสู่การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และยังเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้ที่เข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในอนาคต ดังแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549-2554 ที่ได้วางกลยุทธ์และมาตรการในการปฏิบัติไว้ ดังนี้ (แผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ,2549-2551,หน้า 26-35)

จากสภาพการณ์ดังกล่าวของการศึกษา ทุกภาคส่วนได้มุ่งที่จะพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของการศึกษาไม่ว่าจะเป็นแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2549) และแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (พ.ศ. 2549-2551) ที่ได้มุ่งเน้นที่จะพัฒนามหาวิทยาลัยในสถานะที่เป็นสถาบันการศึกษา เป็นแหล่งความรู้ในการที่จะสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพของสังคม การศึกษาถึงความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษา เมื่อได้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้รับรู้ถึงความรู้สึก ความต้องการของนักศึกษาในฐานะที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการศึกษา นักศึกษาหรือผู้เรียนจึงเป็นส่วนสำคัญในการที่จะบอกกล่าวถึงความต้องการ หรือสิ่งที่ต้องการได้รับ และสิ่งที่มหาวิทยาลัยมีให้ เพื่อเป็นการพัฒนาการศึกษาและสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาต่อการเข้ามาศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาสระบุรี
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาเมื่อเข้ารับการศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาสระบุรี
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีสถานภาพส่วนบุคคลแตกต่างกัน
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาก่อนและหลังเข้ามาศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาสระบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงความคาดหวัง และความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาสระบุรี ปีการศึกษา 2549

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ถึงปีที่ 4 โดยใช้วิธีการคำนวณแบบสัดส่วนของนักศึกษา ปีการศึกษา 2549 จำนวน 100 คน กำหนดค่าความเชื่อมั่นทางสถิติ 95% ความคาดเคลื่อน $\pm 5\%$

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

1.1 เพศ

- ชาย
- หญิง

1.2 คณะที่ศึกษา

- มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- วิทยาการจัดการ

1.3 สถานที่พักอาศัยขณะศึกษาในปัจจุบัน

- บ้านของตนเอง (บ้านบิดา มารดา)
- บ้านญาติ
- หอพัก/บ้านเช่า
- บ้านพักสวัสดิการ

2. ตัวแปรตาม คือ ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการมาศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในด้านสภาพแวดล้อมทางการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านอาคารสถานที่
2. ด้านการเรียนการสอน
3. ด้านกิจกรรมนักศึกษา
4. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีเพศที่ต่างกัน มีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการมาศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตศูนย์การศึกษาสระบุรี แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่ศึกษาในคณะแตกต่างกัน มีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการมาศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตศูนย์การศึกษาสระบุรี แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีสถานที่พักอาศัยที่แตกต่างกัน มีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการมาศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตศูนย์การศึกษาสระบุรี แตกต่างกัน
4. นักศึกษามีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการมาศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตศูนย์การศึกษาสระบุรี แตกต่างกัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. **ความคาดหวัง** หมายถึง ความต้องการของนักศึกษาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตศูนย์การศึกษาสระบุรี
2. **ความพึงพอใจ** หมายถึง ความรู้สึกที่รับรู้ได้และตรงกับความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตศูนย์การศึกษาสระบุรี
3. **นักศึกษา** หมายถึง ผู้ที่มาศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตชั้นปีที่ 2 ถึงปีที่ 4 ในศูนย์การศึกษา สระบุรี
4. **มหาวิทยาลัย** หมายถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
5. **แผนกกลยุทธ์** หมายถึง แผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549-2551
6. **แผนการศึกษา** หมายถึง แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
7. **สภาพแวดล้อมทางการศึกษา** หมายถึง สิ่งที่ส่งผลหรือมีผลต่อการศึกษาของนักศึกษา ประกอบด้วย
  - 7.1 **สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน** หมายถึง ลักษณะสภาพหรือบรรยากาศการถ่ายทอด การได้รับประสบการณ์จากการเรียนการสอนในห้องเรียน
  - 7.2 **สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่** หมายถึง ลักษณะและสภาพของของอาคารสถานที่ต่างๆ
  - 7.3 **สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน** หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่ทางสังคมของกลุ่มเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ และพัฒนาการด้านการเลือกคบเพื่อน
  - 7.4 **สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา** เป็นงานที่มุ่งส่งเสริมการเรียน และชีวิตความเป็นอยู่ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับรู้ถึงความคาดหวังของนักศึกษา ก่อนเข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างความพึงพอใจ และสร้างทัศนคติที่ดีให้กับนักศึกษา และเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ
2. สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน โปรแกรมวิชา ศูนย์การศึกษา และคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่สนใจสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ และพัฒนาได้
3. ประโยชน์ทางวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้ที่จะงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป